

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-105/20 - 1

Kohtuasi C-105/20

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

27. veebruar 2020

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Tribunal du travail de Nivelles (Nivelles'i töökohus, Belgia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

3. veebruar 2020

Hageja:

UF

Kostja:

Union Nationale des Mutualités Libres (Partenamut) (UNMLibres)

Tribunal du travail du Brabant wallon (Vallooni Brabandi töökohus)

Division Nivelles (Nivelles'i üksus)

5. koda

Kohtuotsus [lk 2]

JÄRGMISES ASJAS:

UF, [...],

hageja ja hageja sunnitud menetlusse astumise tulemusena,

[...].

VERSUS

ET

1. A.S.B.L. PARTENA, Assurances Sociales pour Travailleurs Indépendants (füüsilisest isikust ettevõtjate sotsiaalkindlustuskassa),

[...]

1. kostja,

[...].

2. INSTITUT NATIONAL D'ASSURANCES SOCIALES POUR TRAVAILLEURS INDÉPENDANTS (FÜÜSILISEST ISIKUST ETTEVÕTJATE SOTSIAALKINDLUSTUST HALDAV ASUTUS),
lühendatult „INASTI“,

[...]

2. kostja,

[...]

NING VERSUS

UNION NATIONALE DES MUTUALITÉS LIBRES (PARTENAMUT),
lühendatult „UNMLIBRES“, kohustusliku ravi- ja töövõimetuskindlustuse alal
tunnustatud kindlustusandja, [...] edaspidi „UNML“ või „PARTENAMUT“,

kostja sunnitud menetlusse astumise tulemusena,

[...]

[...] [lk 3]

I. TEAVE MENETLUSE KOHTA

[...] [riigisisene menetlus]

II. HAGI ESE

UF soovis oma 23. oktoobri 2006. aasta hagiavaldusega saavutada seda, et ASBL PARTENA'lt, UNMLIBRES'ilt (mille alla kuulub PARTEMUT) ja INASTI'lt mõistetak solidaarselt [...] välja 2041,91 eurot kindlasummalise rasedus- ja sünnitushüvitisena füüsilisest isikust ettevõtjatele.

[...] [kohtukulude väljamõistmist puudutav nõue]

III. FAKTILISED ASJAOLUD [...]

[...]

– [...] **[lk 4]**

– Siinne kohus teistsuguses koosseisus 11. mai 2017. aasta kohtuotsusega:

– [...]

– [...] esitas Euroopa Liidu Kohtule [...] kaks eelotsuse küsimust [...]:

[...] [eelotsuse küsimused, mis on identsed resolutsioonis toodud küsimustega]

– [...]. **[lk 5]**

– Euroopa Liidu Kohus tunnistas 5. oktoobril 2017 [5. oktoobri 2017. aasta kohtumäärus OJ, C-321/17, ei avaldata, EU:C:2017:741] selle eelotsusetaotluse ilmselgelt vastuvõetamatuks [...] järgmistel põhjustel:

– põhikohtuasja faktilised asjaolud on esitatud väga lünklikult. [...];

– eelotsusetaotluses ei ole näidatud põhjuseid, miks UF ei võiks saada kindlasummalist toetust, mis on rasedus- ja sünnituskindlustuse raames füüsilisest isikust ettevõtjatele ette nähtud;

– põhikohtuasja faktiline raamistik [...] [:] eelotsusetaotluses on küsimustes viidatud 20. juuli 1971. aasta kuninglikule määrusele. Eelotsusetaotluses ei ole siiski tutvustatud selle määruse nende sätete sisu, mis võivad olla põhikohtuasjas kohaldatavad;

– eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole nõutava täpsuse ja selgusega ära näidanud, miks ta arvab, et see tõlgendus tundub talle põhikohtuasja lahendamisel vajalik või kasulik. Lisaks ei ole selgitatud seost liidu õiguse ja põhikohtuasja suhtes kohaldatavate riigisiseste õigusaktide vahel.

Euroopa Kohus järeldeb [...]: „Siiski tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohtul säilib õigus esitada uus eelotsusetaotlus, kui ta suudab esitada Euroopa Kohtule kõik asjaolud, mis võimaldavad viimasel otsust teha (vt selle kohta 12. mai 2016. aasta kohtumäärus *Security Service jt*, C-692/15–C-694/15, EU:C:2016:344, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika)“.

– UK taotles 28. detsembril 2018 siinses kohtus asja lahendamist, täpsustades, et kohus, kes on esitanud Euroopa Liidu Kohtule küsimuse, peab täpsustama vaidluse faktilisi asjaolusid ja Belgia õigusnorme.

[...]. [riigisisene menetlus] [lk 6]

IV. ARUTELU

A. Faktilised asjaolud

[...]

Hageja teeb ettepaneku teatada Euroopa Liidu Kohtule järgmistest asjaoludest.

- 1 UF tegeles 2002. aasta jaanuarist kuni 2010. aasta detsembrini kahe kutsetegevusega ja kuulus korraga kahte eraldi skeemi:
 - ta oli osalise tööajaga (50%) töötaja, töötades ülikoolis assistendina,
 - ta oli täiendavalt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsev isik, töötades advokaadina Brüsseli advokatuuri koosseisus.

Sel ajavahemikul tegi UF makseid füüsilisest isikust ettevõtjate skeemi ja tasus täiendavalt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseva isiku sotsiaalkindlustusmakseid.

Võttes aga arvesse tema füüsilisest isikust ettevõtjana saadava tulu summat, ei arvatud neid makseid aga mitte täiendavalt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseva isiku töö põhjal, vaid põhiliselt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate isikute skeemi alusel, st võttes 2006. aasta puhul arvesse summat 4234,16 eurot.

- 2 UF-I sündis 1. märtsil 2006 laps [...].
- 3 Töötajana sai tai 2006. aasta maikuu rasedus- ja sünnitushüvitist, mille brutosumma oli 3458,54 eurot.

See summa arvutati töötajate skeemi põhjal, st esimese 30 päeva jooksul 82 protsendina tema selle töötasu summast, mida ta sai oma osalise tööajaga [töö] eest ülikoolis, siis järgmise kahe kuu jooksul 75 protsendina samast tasust.

Rasedus- ja sünnitushüvitis katab seega ainult ühe osa UF kutsetegevusest, st tema töötajana töötamise ja vastab käsitletaval juhul umbes 1000 euro suurusele puhassummale kolme kuu jooksul.

Mis puudutab tema tegutsemist füüsilisest isikust ettevõtjana, siis UF ei saanud mingit rasedus- ja sünnitushüvitist ning ta ei pidanud mitte ainult tegevust katkestama, vaid tasuma edasi ka sotsiaalkindlustusmakseid füüsilisest isikust ettevõtjana, sest rasedus- ja sünnituspuhkuse ajaks ei ole ette nähtud mingit vabastust nende maksete tasumisest.

Tegelikult saadud summa jääb seega tunduvalt alla summade, millele UF-l oli tookord õigus, kui võtta arvesse tema töötasu ülikoolis ja tema tulu advokaadina. [lk 7]

Üheksa kuu eest, mil ta 2006. aastal töötas (ülejäänud kolm kuud oli ta rasedus- ja sünnituspuhkusel), sai UF brutosumma 11 274,02 eurot ülikooli töötasuna ja brutosumma 27 480 eurot advokaaditasuna.

[...]

- 4 Et saada rasedus- ja sünnituspuhkuse eest korralikku hüvitist, esitas UF [...] füüsilisest isikust ettevõtjana rasedus- ja sünnituskindlustuse raames kindlasummalise hüvitise taotluse.

Selle kindlasummalise hüvitise brutosumma on 2041,91 eurot.

Ei PARTENA, PARTENAMUT ega UNMLIBRES ei reageerinud sellele taotlusele.

Selle hüvitise perioodil oli UF-l aga keelatud tegelda ükskõik missuguse kutsetegevusega.

UF oli rasedus- ja sünnituspuhkusel ning kuna ta võttis vabaks kogu võimaliku aja enne ja pärast lapse sündi, ei teinud ta tööd kolm kuud, s.o alates 2006. aasta veebruari lõpust kuni 2006. aasta juuni keskpaigani.

Ta tasus sel ajavahemikul siiski füüsilisest isikust ettevõtjana edasi sotsiaalkindlustusmaksleid, sest nende maksete summa arvutatakse kvartali kohta (UF töötas füüsilisest isikust ettevõtjana kuni 2006. aasta veebruari lõpuni ja alates 2006. aasta juuni keskpaigast).

- 5 UF nõustaja pöördus 4. septembri 2006. aasta kirjaga PARTENA poole rasedus- ja sünnituskindlustuse raames kindlasummalise hüvitise saamise asjus.

PARTENA vastas 25. septembri 2006. aasta kirjaga, et rasedus- ja sünnitushüvitist maksab UF vastastikune kindlustusühing.

UF esitas selle otsuse peale 23. oktoobril 2006 vaide [...].

- 6 PARTENAMUT saatis 25. oktoobril 2006 UF-le füüsilisest isikust ettevõtjate skeemis rasedus- ja sünnitushüvitise taotlemise vormi.

- 7 PARTENA kinnitas 9. novembril 2006 UF nõustajale, et keeldub endiselt rasedus- ja sünnitushüvitise maksmisest. [lk 8]

UF nõudis 23. oktoobri 2006. aasta hagiavalduses [...], et ASBL PARTENA-lt, UNION NATIONALE DES MUTUALITES LIBRES'ilt (mille hulka kuulub PARTENAMUT; edaspidi „UNMLIBRES“) ja INASTI'lt mõistetakse solidaarselt

välja [...] 2041,91 euro suurune summa füüsilisest isikust ettevõtjate kindlasummalise rasedus- ja sünnitushüvitisena.

[...] [kohtukulude väljamõistmise nõue]

8 [...]

– [...] [riigisisese menetluse asjaolud]

9 Tribunal du travail du Brabant wallon, Division Nivelles (Vallooni Brabandi töökohtu Nivelles'i üksus) 11. mai 2017. aasta kohtuotsusega:

– [...];

– esitas enne kohtuotsuse tegemist Euroopa Liidu Kohtule [...] kaks eelotsuse küsimust [...]:

[...] [lk 9] [...] [uuesti ära toodud eelotsuse küsimused]

Kohus viitab sellele faktiliste asjaolude kirjeldusele.

B. Eelotsuse küsimuse õiguslik raamistik

1. Kindlasummaline hüvitis rasedus- ja sünnituskindlustuse raames ja sobiv hüvitise summa

Hageja täpsustab järgmist [...].

1 Belgias asetub sotsiaalkindlustussüsteem oma päritolu poolest Bismarcki traditsiooni. See on peamiselt „kindlustus“:

1) sellega on töötajad ja nende pered kindlustatud töökaotuse tagajärgede vastu, st kindlustatud töötuse, töövõimetuse, töötaja surma ja pensioniikka jõudmise puhuks;

2) seda rahastatakse sotsiaalkindlustusmaksetest, mida tasuvad töötajad ja tööandjad;

3) sellest saavad hüvitist isikud, kes on osalenud selle rahastamises, st on töötanud ja makseid tasunud piisavalt kaua;

4) seda haldavad töötajate ja tööandjate esindajad.

„Kindlustuspõhimõte“ toob endaga kaasa tagajärjed, mis puudutab hüvitiste saamise õiguse laadi ja maksete tegemise kohustust.

Esiteks on hüvitised vastutasu skeemi rahastamises osalemise eest. Põhimõtteliselt sõltub õiguse saamine seega ainult kahest tingimusest: sellest, kas töötaja on rahastamises osalenud piisavalt, ja sellest, kas risk realiseerus. Selle

õiguse saamise viise on mõistagi väga palju. Kuid niisugusena ei ole süsteemis arvesse võetud tingimusi, mis on seotud konkreetselt teenete või vajaduse tasemega.

Teiseks **tagab maksete tasumine kindlustusepoolse hüvitise tagatud riski realiseerumise korral**. See annab õiguse hüvitistele. Nii on see ka kindlustusmaksetega erakindlustuse raames. Seega võib makseid tasunud töötaja tugineda sellele, et tal on subjektiivne õigus sotsiaalkindlustushüvitisele niisugusena, nagu see on õigusaktidega ette nähtud. Tal ei ole aga subjektiivset õigust nendele maksetele: ta ei saa nõuda ei nende tagastamist ega tasutud maksetega võrdväärset hüvitist.

Sotsiaalkindlustushüvitis rasedus- ja sünnituspuhkuse raames [lk 10]

- 2 Belgias kehtib rasedus- ja sünnituspuhkuse suhtes kohustuslik ravikindlustus. Belgia kohtupraktikas (Cour constitutionnelle'i (konstitutsioonikohus) 28. märtsi 2013. aasta otsus nr 51/2013) on juba otsustatud, et kohustusliku ravikindlustuse raames on Belgia õigusaktidega rikutud põhiseaduse artikleid 10 ja 11, sest töötajal, kes töötab osalise tööajaga töötajana ja tegutseb osalise tööajaga füüsilisest isikust ettevõtjana, ei võimaldata olla töövõimetu ainult seoses ühega nendest kahest töökohast, vaid teda kohustatakse katkestama mõlemad tegevused, kuigi tema töövõimetus allikaks on ainult üks nendest töökohtadest.

Belgia õiguses on ette nähtud kaks eraldi skeemi olenevalt töötaja tegevusest ja sellest, kas tema suhtes kohaldatakse töötajate või füüsilisest isikust ettevõtjate sotsiaalkindlustusskeemi.

Töötajale hüvitise maksmise raames on Belgia õiguse asjakohased sätted järgmised:

- esiteks **14. juuli 1994. aasta seaduses kohustusliku ravikindlustuse ja hüvitiste kohta (loi du 14 juillet 1994 relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités)** on nähtud ette nn „rasedus- ja sünnitushüvitise“ maksmine töötajatele spetsiaalsel tingimusel, et nad on igasuguse tegevuse katkestanud (artikkel 113);
- teiseks on 3. juuli 1996. aasta kuninglikus määruses, millega rakendatakse seadust kohustusliku ravikindlustuse ja hüvitiste kohta (arrêté royal 3 juillet 1996 portant exécution de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités) (tookord kohaldatavas redaktsioonis), sätestatud: „*Rasedus- ja sünnitushüvitise määr on kooskõlastatud seaduse artiklites 114 ja 115 määratletud rasedus- ja sünnituspuhkuse perioodi 30 esimesel päeval 79,5% kooskõlastatud seaduse artikli 113 kolmandas lõigus nimetatud kaotatud töötasust ning alates selle perioodi 31. päevast 75% samast töötasust.*

(Emaduse kaitse) perioodi 30 esimese päeva jooksul saavad kooskõlastatud seaduse artikli 86 lõike 1 punkti 1 alapunktides a ja b nimetatud asjaomased isikud rasedus- ja sünnitushüvitist, mille määr on 82% eespool nimetatud

kaotatud töötasust, ilma et kohaldataks artikli 113 kolmandas lõigus ette nähtud töötasu piiramist“ [selle artiklis 216] [...]

Mis puudutab füüsilisest isikust ettevõtjat, siis asjakohased Belgia õigusnormid on järgmised:

- 20. juuli 1971. aasta kuningliku määruse, millega kehtestatakse hüvitiskindlustus ning rasedus- ja sünnituskindlustus füüsilisest isikust ettevõtjatele ja neid aitavatele abikaasadele (arrêté royal du 20 juillet 1971 instituant une assurance indemnités et une assurance maternité en faveur des travailleurs indépendants et des conjoints aidants; kehtib alates 1. jaanuarist 2003), artiklis 94 jj on nähtud ette kindlasummalise rasedus- ja sünnitushüvitise maksmine füüsilisest isikust ettevõtjatele;
- selle kuningliku määruse artiklis 97 on siiski sätestatud: „*Rasedus- ja sünnitushüvitise summat vähendatakse nende hüvitiste summa võrra, mida isik võib saada 14. juuli 1994 kooskõlastatud seaduse kohustusliku ravikindlustuse ja hüvitiste kohta (loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994) järgi (artiklis 93 nimetatud rasedus- ja sünnituspuhkuse nädalad)*“;

Kogu rasedus- ja sünnituspuhkuse aja on füüsilisest isikust ettevõtja kohustatud tasuma edasi sotsiaalkindlustusmaksleid ja seega osalema füüsilisest isikust ettevõtjate skeemi rahastamises. [lk 11]

Mis puudutab niisuguse töötaja olukorda, kes teeb makseid nii töötaja kui täiendavalt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseva isikuna, siis teda puudutavad õigusnormid on toodud 20. juuli 1971. aasta kuninglikus määruses. Selle määruse kohaselt on rasedus- ja sünnitushüvitis täiendavalt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate isikute puhul välistatud põhjendusel, et nad ei tee makseid põhiliselt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseva isikuna (nagu see käsitletaval juhul ei ole) ning et põhimõtteliselt saavad nad õiguse rasedus- ja sünnitushüvitisele mõnes teises sotsiaalkindlustussüsteemis.

See väljaarvamine on 20. juuli 1971. aasta kuningliku määruse artiklis 3 sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva määrusega kehtestatud kindlustus on järgmistel isikutel:

1) füüsilisest isikust ettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse 27. juuli 1967. aasta kuninglikku määrust nr 38, v.a [...]

b) maksukohustuslased, kes ei ole selle kuningliku määruse artikli 12 lõike 21 kohaselt kohustatud tasuma ühtegi makset või peavad tasuma ainult alandatud makset“ (kohtu allajoonimine).

Summa, mida peab tasuma täiendavalt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsev isik, on määratud kindlaks 27. juuli 1967. aasta kuningliku määruse, mis käsitleb

sotsiaalkindlustusskeemi kohaldamist füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes (arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants), artikli 12 lõikes 2, mis on sõnastatud järgmiselt:

„Maksukohustuslane, kes – väljaspool tegevust, mille põhjal kohaldatakse tema suhtes käesolevat määrust, – tegeleb tavapäraselt ja põhiliselt muu kutsetegevusega, ei pea tasuma mingit makset, kui tema kutsetegevuse tulu füüsilisest isikust ettevõtjana artikli 11 lõikes 2 nimetatud maksete tegemise aastal on alla 405,60 euro. Kui see tulu on vähemalt 405,60 eurot, peab ta tasuma järgmised aastamaksud [...]“.

See näeb seega ette, et täiendavalt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsev isik ei pea tasuma mingeid makseid või peab tasuma üksnes alandatud makseid.

Seda sätestades ei ole 20. juuli 1971. aasta kuninglikus määruses arvesse võetud nende sotsiaalmaksete tegelikku summat, mida füüsilisest isikust ettevõtja on tasunud, ning see ei võimalda seega arvesse võtta tegelikku olukorda, milles täiendavalt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsev isik on, kuigi ta on samas olukorras nagu põhiliselt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsev isik ja tasub nagu temagi makseid põhimääraga arvatud summas.

Lisaks on 20. juuli 1971. aasta määruses nimetatud füüsilisest isikust ettevõtjaid, kes tasuvad alandatud makset, nagu see ei ole täiendavalt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate isikutega, kes peavad tasuma samamoodi arvatud makseid nagu maksed, mida tasuvad põhiliselt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevad isikud, ja seda põhjendusel, et nende tulu ületab teatava piiri (mis muutub igal aastal).

2. Ebavõrdsuse allikas käsitletaval juhul: 20. juuli 1971. aasta kuninglik määrus

UF täpsustab [...] järgmist.

- 1 20. juuli 1971. aasta kuninglikku määrust, millele PARTENA tugineb, kui keeldub maksmast UF-le rasedus- ja sünnitushüvitist, ei saa kohaldada; see ei ole nimelt kooskõlas diskrimineerimiskeelu põhimõtte ja emaduse kaitset käsitlevate õigusnormidega. [lk 12]

Konkreetselt on 20. juuli 1971. aasta kuningliku määrusega:

- 1) tekitatud diskrimineerimine osalise tööajaga täiendavalt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate isikute (kes tasuvad makseid põhiliselt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate isikutena) ja osalise tööajaga põhiliselt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate isikute vahel, sest osalise tööajaga põhiliselt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevad isikud saavad rasedus- ja sünnitushüvitist kogu summa ulatuses, samas kui osalise tööajaga täiendavalt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevad isikud, keda

maksustatakse nagu põhiliselt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevaid isikuid, ei saa rasedus- ja sünnitushüvitist;

seda diskrimineerivat olukorda tuleb analüüsida paralleelselt emaduse kaitsega, mis on nähtud ette 19. oktoobri 1992. aasta direktiivis 92/85/EMÜ rasedate, hiljuti sünnitanud ja rinnaga toitvate töötajate tööohutuse ja tervishoiu parandamise meetmete kehtestamise kohta, milles on kohustatud säilitama töötajatel rasedus- ja sünnituspuhkuse ajal töötasu ja/või maksmat neile sobivat hüvitist; ainult osalise tööajaga põhiliselt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevad isikud saavad sobivat hüvitist;

- 2) sellega on tekitatud otsene diskrimineerimine täistööajaga töötavate töötajate ning nende töötajate vahel, kes tegutsevad täistööajaga nii, et osaliselt töötavad töötajana ja osaliselt tegutsevad füüsilisest isikust ettevõtjana, sest ainult esimestele makstakse sobivat hüvitist.
- 2 UF sai oma rasedus- ja sünnituspuhkuse ajal 14. juuli 1994. aasta kohustusliku ravikindlustuse ja hüvitiste seaduse alusel rasedus- ja sünnitushüvitist. Konkreetselt sai ta teatava protsendi oma töötasust, mis arvutati tema töölt osalise tööajaga töötajana ja milleks oli 3458,54 eurot kolme rasedus- ja sünnituspuhkuse kuu kohta, s.o umbes 1000 euro suuruse puhassumma kuus.

Samal ajavahemikul (ja kuni 2010. aasta detsembrini) tasus ta täiendavalt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseva isikuna edasi sotsiaalkindlustusmaksed. Nii tasutud sotsiaalkindlustusmaksed arvutati, võttes aluseks põhiliselt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseva isiku tegevuse põhjal (st nende summa oli 1058 eurot kvartalis).

Ta ei saanud oma rasedus- ja sünnituspuhkuse ajal siiski enam mingit muud tulu füüsilisest isikust ettevõtjana, sest ta oli katkestanud töötamise, et hoolitseda rasedus- ja sünnituspuhkuse raames oma lapse eest.

Lisaks nagu eespool täpsustatud, on füüsilisest isikust ettevõtja kogu rasedus- ja sünnituspuhkuse aja kohustatud tasuma edasi oma sotsiaalkindlustusmaksed, eriti siis, kui rasedus- ja sünnituspuhkus jääb – nagu UF puhul – kahte kvartalisisse (2006. aasta esimene ja teine kvartal), mille jooksul füüsilisest isikust ettevõtja töötab nii enne kui ka pärast rasedus- ja sünnituspuhkust.

Et täiendada oma osalise tööajaga töötaja asendustulu, esitas UF seega taotluse, et saada rasedus- ja sünnitushüvitist 20. juuli 1971. aasta kuningliku määruse alusel, millega kehtestatakse hüvitiskindlustus ning rasedus- ja sünnituskindlustus füüsilisest isikust ettevõtjatele ja neid aitavatele abikaasadele. **[lk 13]**

- 3 PARTENA keeldus talle seda hüvitist maksmast põhjendusel, et eespool viidatud kuningliku määruse artiklis 97 on nähtud ette, et seda rasedus- ja sünnitushüvitist vähendatakse nende hüvitiste summa võrra, mida isik võib saada 14. juulil 1994 kooskõlastatud kohustusliku ravikindlustuse ja hüvitiste seaduse alusel.

PARTENA arutluskäigu kohaselt võib töötaja, kellel on õigus ravi- ja töövõimetuskindlustusele (käsitletaval juhul rasedus- ja sünnitushüvitisele), kes töötab mitmel töökohal osalise tööajaga (käsitletaval juhul töötab töötajana ja tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana) ning tasub iga töökohaga seoses sotsiaalkindlustusmaksid, saada ainult vähendatud rasedus- ja sünnitushüvitist ning ainult ühe oma osalise tööajaga töökoha eest (käsitletaval juhul vähendatud osa oma töötajana saadud töötasust).

Samal töötajal on lisaks kohustus katkestada igasugune tegevus, kuid ta ei saa saada rasedus- ja sünnitushüvitist, miks kataks kogu tema töötamise.

Eelnevast tuleneb, et vähendatud rasedus- ja sünnitushüvitist, mida makstakse töötajale, kes tegeleb osalise tööajaga kahe tegevusega ja tasub sotsiaalkindlustusmaksid seoses kummagi töökohaga, ei saa pidada hüvitiseks, mis on niisugune, et see töötaja suudaks ennast ja oma last ülal pidada heades tervishoiutingimustes ning nii, et talle on tagatud korralik elatustase.

Keeldudes maksmast UF-le seda kindlasummalist hüvitist, takistas PARTENA UF-l saada konkreetselt sobivat hüvitist, mis kataks tema rasedus- ja sünnituspuhkuse, ehkki ta tegi tõesti maksid kahte sotsiaalkindlustusskeemi: töötajana ja füüsilisest isikust ettevõtjana.

Kohus nõustub hageja selgitustega.

Ta leiab, et need vastavad Euroopa Liidu Kohtu seisukohtadele, sest viimane tunnistas 5. oktoobri 2017. aasta kohtumäärusega eelotsusetaotluse [...] ilmselgelt vastuvõetamatuks [...] [põhjused, miks Euroopa Kohus tunnistas eelotsusetaotluse vastuvõetamatuks]

Meenutame ka, et Euroopa Liidu Kohus tegi oma kohtumääruses järgmise kokkuvõtte: „*Tuleb siiski märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohtul jääb alles õigus esitada uus eelotsusetaotlus, kui tal on võimalik esitada Euroopa Kohtule kõik selle otsuse tegemiseks vajalikud asjaolud.*“ [lk 14]

Kohus leiab, et see on nii: nagu juba märgitud, vastavad hageja esitatud selgitused Euroopa Kohtu seisukohtadele, kusjuures viimasele tuleb esitada tagapool toodud eelotsuse küsimused.

ESITATUD PÕHJENDUSTEST LÄHTUDES

kohus

[...]

1) **esitab** Euroopa Liidu Kohtule järgmised kaks eelotsuse küsimust:

[1.] „Kas 20. juuli 1971. aasta kuningliku määrusega, millega kehtestatakse hüvitiskindlustus ning rasedus- ja sünnituskindlustus füüsilisest isikust

ettevõtjatele ja neid aitavatele abikaasadele, on rikutud põhiõiguste harta artikleid 21 ja 23, nõukogu 19. oktoobri 1992. aasta direktiivi 92/85/EMÜ rasedate, hiljuti sünnitanud ja rinnaga toitvate töötajate tööohutuse ja tervishoiu parandamise meetmete kehtestamise kohta, [Euroopa] Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2005. aasta direktiivi 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes (uuestisõnastamine), 11. detsembri 1986. aasta direktiivi 86/613/EMÜ füüsilisest isikust ettevõtjana, kaasa arvatud põllumajanduses füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, ja füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate naiste kaitse kohta seoses raseduse ning sünnitusega, mida rakendati osalist tööaega käsitleva nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiiviga 97/81/EÜ, seepärast, et selles kuninglikus määruses ei ole rasedus- ja sünnituspuhkuse raames ette nähtud sobivat hüvitist osalise tööajaga täiendavalt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevale isikule, kes tasub sotsiaalkindlustusmaksid siiski põhiliselt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseva isikuna, samas kui osalise tööajaga põhiliselt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsev isik saab rasedus- ja sünnitushüvitist kogu summa ulatuses?

- [2.] Kas 20. juuli 1971. aasta kuningliku määrusega, millega kehtestatakse hüvitiskindlustus ning rasedus- ja sünnituskindlustus füüsilisest isikust ettevõtjatele ja neid aitavatele abikaasadele, on rikutud põhiõiguste harta artikleid 21 ja 23, nõukogu 19. oktoobri 1992. aasta direktiivi 92/85/EMÜ rasedate, hiljuti sünnitanud ja rinnaga toitvate töötajate tööohutuse ja tervishoiu parandamise meetmete kehtestamise kohta, [Euroopa] Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2005. aasta direktiivi 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes (uuestisõnastamine), 11. detsembri 1986. aasta direktiivi 86/613/EMÜ füüsilisest isikust ettevõtjana, kaasa arvatud põllumajanduses füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, ja füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate naiste kaitse kohta seoses raseduse ning sünnitusega, mida rakendati osalist tööaega käsitleva nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiiviga 97/81/EÜ, seepärast, et selles kuninglikus määruses ei ole rasedus- ja sünnituspuhkuse raames ette nähtud sobivat hüvitist isikule, kes töötab töötajana ja tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana täistööajaga, samas kui täistööajaga füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsev isik saab rasedus- ja sünnitushüvitist kogu summa ulatuses?“ [lk 15]

2. [...] [varasema teabe kordus]

[...]

[menetluse peatamine]